

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ : ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2023

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ : ΤΡΕΙΣ ΩΡΕΣ

ΘΕΜΑ Α

A1) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Στην εμπορική ναυτιλία παρατηρούνται έντονες αυξομειώσεις:
 - α. μετά τη λήξη της Ελληνικής Επανάστασης
 - β. την περίοδο της μετάβασης από τα ιστιοφόρα στα ατμόπλοια
 - γ. την τελευταία δεκαετία του 19ου αι.
 - δ. στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου

2. Τη δεκαετία του 1860:
 - α. άρχισε η κατασκευή της διώρυγας της Κορίνθου
 - β. άρχισε η ανάπτυξη της βαριάς βιομηχανίας
 - γ. διογκώθηκε ο εξωτερικός δανεισμός
 - δ. ενθαρρύνθηκε η μεθοδική εκμετάλλευση των ορυχείων

3. Κατά τα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα:
 - α. οι βιομηχανικές μονάδες σχετίζονταν με την επεξεργασία αγροτικών προϊόντων
 - β. παρατηρείται ένα κύμα ίδρυσης βιομηχανικών επιχειρήσεων, περισσότερων από εκατό
 - γ. δημιουργήθηκε ένα βιομηχανικό δυναμικό με τάσεις ανάπτυξης της βαριάς βιομηχανίας
 - δ. παρατηρείται αλλαγή των δεδομένων στη βιομηχανία με την ενσωμάτωση μεγάλων εκτάσεων και πληθυσμών

4. Το δίκτυο των σιδηροδρόμων στην Ελλάδα:
 - α. αποτέλεσε συνώνυμο της ανάπτυξης κατά τον 19ο αιώνα
 - β. προκάλεσε μεγάλο ενδιαφέρον στους ξένους και ομογενείς επενδυτές
 - γ. κλήθηκε να εξυπηρετήσει τη διακίνηση αγροτικών κυρίως προϊόντων

δ. κλήθηκε να εξυπηρετήσει τη διακίνηση βιομηχανικών προϊόντων και πρώτων υλών

5. Η κυβέρνηση Βενιζέλου το 1917 στη Θεσσαλονίκη:

- α. αποφάσισε την ολοκλήρωση της αγροτικής μεταρρύθμισης
- β. ολοκλήρωσε την αγροτική μεταρρύθμιση και οδήγησε την αγροτική οικονομία σε καθεστώς μικροϊδιοκτησίας
- γ. ίδρυσε την Αγροτική Τράπεζα
- δ. προώθησε την ίδρυση παραγωγικών συνεταιρισμών

Μονάδες 10

A2) Να δοθεί το περιεχόμενο των όρων: «σκωρίες», «Φεντερασιόν», «αγροτική μεταρρύθμιση».

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

B1) α. Για ποιους λόγους οι ελληνικές κυβερνήσεις από τη δεκαετία του 1860 ως και τη δεκαετία του 1880 προέβησαν στη σύναψη δανείων και που διατέθηκαν αυτά; (μονάδες 10)

β. Ποιο ήταν το κόστος της αδυναμίας να εξυπηρετηθούν τα τοκοχρεολύσια των δανείων αυτών το 1893; (μονάδες 05)

Μονάδες 15

B2) Γιατί η άφιξη των προσφύγων λειτούργησε ως καταλύτης στη δυναμική της ελληνικής κοινωνίας;

Μονάδες 10

ΟΜΑΔΑ Β

1) Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται να αναφερθείτε:

α. στα πλεονεκτήματα, που εξασφάλισε η Ελλάδα στη διάρκεια του Μεσοπολέμου (1919-1939) και επέτρεπαν μια θετική οικονομική πορεία. (μονάδες 12)

β. στο γιατί ήταν αναγκαίες οι μεγάλες επενδύσεις στις υποδομές της Ελλάδας την ίδια περίοδο και ποια έργα υποδομής έγιναν. (μονάδες 13)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ο ερχομός των προσφύγων υπήρξε μια κορυφαία δημογραφική ανατροπή με εκτεταμένες συνέπειες στην Οικονομία, την Κοινωνία, την Πολιτική, και τον Πολιτισμό. Η Ελλάδα μετά τους πρόσφυγες ήταν μια τελείως διαφορετική χώρα σε σύγκριση με πριν.

Η απότομη αύξηση του πληθυσμού της Ελλάδας κατά 18% μετέβαλε ριζικά τις διαδικασίες της αστικοποίησης. Έως το 1927 στις 3 μεγάλες πόλεις Αθήνα, Πειραιά και Θεσσαλονίκη είχε εγκατασταθεί το 60% των αστών προσφύγων. Ο αριθμός των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής της πρωτεύουσας διπλασιάστηκε στο διάστημα 1920-1928, ενώ μαζί με το πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης συγκέντρωναν το 17% του συνολικού και πάνω από το 50% του αστικού πληθυσμού της χώρας. Εντυπωσιακή πληθυσμιακή αύξηση παρουσίαζαν και άλλα μικρότερα αστικά κέντρα, όπως η Καβάλα, η Ξάνθη, η Δράμα, η Αλεξανδρούπολη, οι Σέρρες, στον πληθυσμό των οποίων κυριαρχούσαν οι πρόσφυγες.

Κοντογιώργη Ε., «Αγροτική εγκατάσταση» στο *Η προσφυγιά του '22*, Ιστορικά, ένθετο της εφημερίδας Ελευθεροτυπία, τχ. 98, σελ. 23-24

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Με το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και τη λήξη του Εθνικού Διχασμού, η υδροδότηση της Αθήνας αποτελούσε επιτακτική ανάγκη. Μετά τη μικρασιατική καταστροφή και την αύξηση του πληθυσμού της Αθήνας, δημιουργήθηκαν νέες ανάγκες. Η λύση έρχεται στις 23 Δεκεμβρίου 1924, με την υπογραφή της Σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, της Αμερικανικής Εταιρείας ULEN και της Τράπεζας Αθηνών, όπου και ξεκινά περί το 1925 η κατασκευή των πρώτων σύγχρονων έργων ύδρευσης στην περιοχή της Πρωτεύουσας. Το πρώτο μεγάλο έργο ήταν η κατασκευή του Φράγματος του Μαραθώνα (1926 – 1929). Το Φράγμα είναι επενδεδυμένο με πεντελικό μάρμαρο, ιδιαιτερότητα που το καθιστά μοναδικό σε παγκόσμιο επίπεδο! Έχει ύψος 54 μέτρα, μήκος 285 μέτρα. Εσωτερικά αποτελείται από σκυρόδεμα, το οποίο είναι φτιαγμένο με θραυσμένο μάρμαρο, τσιμέντο και ηφαιστειακή τέφρα. Η κατασκευή του Φράγματος δημιούργησε την τεχνητή Λίμνη του Μαραθώνα, στο σημείο της συμβολής των χειμάρρων Χαράδρου και Βαρνάβα χωρητικότητας 44.000.000 κ.μ. νερού.

Η κατασκευή του σύγχρονου Συστήματος Ύδρευσης της Πρωτεύουσας: Το έργο του Μαραθώνα, <https://www.eydap.gr/TheCompany/Water/HistoricalTrackBack/>

[προσπελάστηκε 06.06.2021]

Μονάδες 25

2) Αντλώντας πληροφορίες από το παρακάτω κείμενο και βασιζόμενοι/-ες στις γνώσεις σας:

α. να παρουσιάσετε τις επιπτώσεις της κρίσης του 1932 στην οικονομία της Ελλάδας

(μονάδες 13)

β. να παρουσιάσετε τη μέθοδο διακανονισμού «κλήρικ» και τις επιπτώσεις που είχε η εφαρμογή της στην ελληνική οικονομία.

(μονάδες 12)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η διεθνής οικονομική κρίση του 1929-1932 είχε στην Ελλάδα δύο σοβαρές συνέπειες, τη μείωση των εξαγωγών μετά το 1931 και τη διακοπή της διεθνούς κίνησης κεφαλαίων. Ο καπνός και η σταφίδα, που μαζί αποτελούσαν το 60-70 % των ελληνικών εξαγωγών, υπήρξαν τα μεγάλα θύματα της κρίσης. Οι επιπτώσεις της μείωσης των τιμών των δύο αυτών προϊόντων στους καπνεργάτες και τους αγρότες ήταν καταλυτικές για τις πολιτικές εξελίξεις. Αρχικά, η αντίστοιχη πτώση στις τιμές των εισαγόμενων προϊόντων διατήρησε μια ισορροπία στα ελλείματα του εμπορικού ισοζυγίου, αλλά η εξάρτηση της ελληνικής οικονομίας από την εισαγωγή κεφαλαιουχικών αγαθών σταδιακά διόγκωσε τα ελλείματα.[...] Με την κατάρρευση του διεθνούς εμπορίου και των κεφαλαιαγορών, η κυβέρνηση αναγκάστηκε να ασκήσει πολιτική αυτάρκειας, επιβάλλοντας δασμούς στα εισαγόμενα προϊόντα και ενισχύοντας την εσωτερική αγορά.

Βερέμης Θ.– Κολιόπουλος, Γ., *Ελλάς. Η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 μέχρι σήμερα*, Καστανιώτης, Αθήνα 2006.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η μέθοδος «κλήρικκ» αποφεύγει σε μεγάλο βαθμό την παρεμβολή του συναλλάγματος και γι' αυτό συγκρίνεται με τις πρωτόγονες μορφές των ανταλλαγών. Με τον μηχανισμό αυτό, κάθε χώρα εξωθείται να μην εισάγει προϊόντα άλλης, παρά μόνο υπό τον όρο ότι και αυτή η τελευταία δέχεται να εισαγάγει σε αντιστάθμιση προϊόντα ίσης αξίας της πρώτης[...]. Το πλεονέκτημα της μεθόδου αυτής ήταν ότι στηριζόταν σε συμφωνίες ολιγόμηνης διάρκειας, ανανεώσιμες, πράγμα που έδινε στον μηχανισμό αυτόν μια ιδιαίτερη ευκαμψία και ικανότητα προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες[...]. Η οργάνωση του εξωτερικού εμπορίου με επίκεντρο το κράτος είχε μια ακόμη αξιοσημείωτη επίπτωση: παρακίνησε τους εμπόρους να οργανωθούν σε ενώσεις εισαγωγέων και εξαγωγέων, με την κρατική αιγίδα και κατοχύρωση. Βεργόπουλος, Κ., «Η ελληνική οικονομία από το 1926 ως το 1935. Η νέα εμπορική πολιτική.», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΕ', Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1980, σ. 341. (διασκευή)

Μονάδες 25

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!